

Juryrapport ZorgSaamWonen Award 2022, 3 oktober 2022

Buurtroutes | Plekken voor ontmoeting

Dit juryrapport geeft weer wie de winnaar is van de ZorgSaamWonen Award 2022. Dit jaar staat de Award in het teken van Buurtroutes. Na een introductie komen de juryleden aan bod, de inzendingen, de jurywerkwijze, de genomineerden en... de winnaar!

Introductie

De aanpak van eenzaamheid staat volop in de belangstelling. We weten dat ontmoeting belangrijk is en dit het beste in de eigen leefomgeving kan plaatsvinden.

DeZorgSaamWonen Award dit jaar staat in het teken van Buurtroutes, als plekken voor ontmoeting.

Hoe kan de fysieke omgeving ontmoeting stimuleren? Hoe verbind je het fysieke en sociale domein? Dit zijn de vragen, die centraal staan in deze prijsvraag. Met de ZorgSaamWonen Award gaan we op zoek naar nieuwe ideeën, die meer verbinding geven tussen buurtgenoten, tussen jong en oud, met en zonder zorgvraag. Het doel van de prijsvraag is het bieden van erkenning aan inspirerende voorbeelden, het werken aan meer bewustzijn en het activeren van partijen om ook buurtroutes in te zetten als plekken voor ontmoeting in de woonomgeving.

Juryleden

De jury bestaat uit de volgende leden:

- Hans Adriani, juryvoorzitter, voorzitter Taskforce Wonen en Zorg, voormalig wethouder gemeente Nieuwegein;
- Rick Kwekkeboom, lector Langdurige Zorg en Ondersteuning Hogeschool van Amsterdam, lid Wetenschappelijke Adviescommissie Eén tegen Eenzaamheid;
- Henk Middelkoop, architect Kokon architectuur & stedenbouw.
- Geesje Nijhof, Lid Raad van Ouderen. Niet meer praktiserend arts maatschappij en gezondheid.
- Marlou Pijnappel-Clark, Teamleider zorgen voor elkaar bij Oranje Fonds.

Inzendingen

Van 27 juni tot en met 12 september 2022 konden ideeën voor buurtroutes worden aangemeld voor de ZorgSaamWonen Award 2022. Ook al bestaande initiatieven met ideeën over doorontwikkeling kwamen in aanmerking voor deelname. Aanmelding stond open voor iedereen zowel individuele burgers, groepen burgers, vrijwilligersorganisaties, architecten, ontwikkelaars, woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties en andere non-profit-en for-profit-organisaties en overheden. Voor de Award zijn we op zoek gegaan naar :

- Een inspirerend en vernieuwend idee voor het ontwerp en de inrichting van wijken en buurten. Een idee waarbij de fysieke omgeving de ontmoeting stimuleert. Hoe creëer je in een buurt routes als plekken voor ontmoeting?
- Een idee wat ook op andere plekken kan worden toegepast.
- Ideeën in de openbaar toegankelijke woonomgeving.
- Ideeën in een zorgomgeving passen in de award als die omgeving ook toegankelijk is voor buurtbewoners.
- Ideeën waar 'fysieke ingrepen' een expliciete, betekenisvolle en aantoonbare bijdrage leveren aan het voorkomen of tegengaan van eenzaamheid. Met deze Award richten we ons op ideeën over hoe de fysieke omgeving ontmoeting met en

door buurtbewoners kan stimuleren. Welke fysieke elementen kun je gebruiken en verbinden om ontmoeting te stimuleren?

- Het idee hoeft niet specifiek gericht te zijn op ouderen of mensen met een zorgvraag, maar ze moeten wel één van de groepen zijn waar het project voor bedoeld is. Een kinder-buurtroute valt bijvoorbeeld buiten de scope van de Award. Een buurtroute die het contact tussen generaties bevordert past er wel in.

In totaal zijn er 20 inzendingen binnengekomen die aan de criteria voldoen. Met enkele inzendingen die niet paste in de prijsvraag, is contact opgenomen en is de afwijzing toegelicht. Inzendingen komen uit het hele land, uit stedelijke omgeving en plattelandsgemeenten. Alle inzendingen zijn na het sluiten van de inzenddatum geplaatst op de website van ZorgSaamwonen en krijgen aandacht in het in oktobernummer van het digitale magazine van ZorgSaamWonen.

Jurywerkwijze

Alle inzendingen zijn in de vorm van een one-pager als portfolio verstuurd naar de jury. Op deze one-pager staat alle info van het project vermeld die de contactpersonen van de projecten met ons gedeeld hebben. Dat is ook de info die als basis dient om de projecten te beoordelen. De jury heeft in een juryberaad op 26 september 2022 de inzendingen beoordeeld op de volgende drie jurycriteria:

1. *Inspirerend idee* ook voor andere buurten; het idee biedt nieuwe inzichten, zet aan tot nadenken en/of actie in buurten. Het geeft energie en mensen kunnen het idee voor zich zien in hun eigen omgeving. Het idee is in deze vorm niet eerder toegepast.
2. *Effectief idee*; het idee draagt bij aan het stimuleren van ontmoeting in de eigen woonomgeving.
3. *Haalbaar idee*: het idee kan binnen een jaar op een locatie gerealiseerd worden en het idee is voldoende uitgewerkt om met fondsen en mogelijke andere financiers in gesprek te gaan.

Genomineerden

De jury is enthousiast over de inzendingen voor de ZorgSaamwonen Award 2022. Het is mooi om te zien uit hoeveel verschillende plekken in Nederland er inzendingen zijn. Zowel in steden als dorpen worden mooie oplossingen bedacht. De jury vindt het positief dat er veel relatief eenvoudig te realiseren oplossingen zijn ingezonden. Veel ideeën zijn zeer laagdrempelig, dicht in de buurt van mensen en zoeken verbinding met bewoners en voorzieningen die al aanwezig zijn in een buurt. Bij veel inzendingen ziet de jury veel kansen voor toepassing op andere plekken. De jury constateert dat er een grote diversiteit is van inzendingen. Er zijn zowel ideeën van professionals als van vrijwilligers en bewoners.

De jury zag binnen de inzendingen een clustering in verschillende categorieën:

- inzendingen van ideeën die een verplaatsbare ontmoetingsplek gebruiken voor de ontmoeting;
- inzendingen van ideeën die een fysieke route gebruiken voor de ontmoeting;
- inzendingen van ideeën die een vaste plek gebruiken voor de ontmoeting en deze locatie gebruiken en inzetten voor ontmoeting.

Deze diversiteit is belangrijk, aldus de jury, omdat ontmoeting in de eigen woonomgeving een actuele en urgente opgave is. Deze opgave heeft baat bij veel verschillende soorten interventies, zodat lokaal tot de beste oplossing wordt gekomen. Het komen tot een selectie

van genomineerden was door de kwaliteit van inzendingen en de diversiteit daarin niet eenvoudig.

De jury heeft waardering voor alle initiatiefnemers, en hoopt dat verdere bekendheid van de ideeën kan bijdragen aan meer fysieke, ruimtelijke oplossingen om eenzaamheid in ons land te voorkomen of tegen te gaan.

De jury nomineert de volgende ideeën:

1. **DumDum** een buurthuis op Wielen. Met een oude Fort Transit komt de reuring naar de mensen in de wijk toe. Met de oude camper, het interieur en de LP's wordt een soort van tijdscapsule in de wijk gezet. Deze insteek stimuleert ontmoeting en gesprek. Ook voor mannen is zo'n oude auto aantrekkelijk, want sleutelen en kijken naar auto's blijft leuk ook als je ouder wordt en steeds minder kunt. Deze vorm is flexibel en kan overal heen. De jury vindt sterk dat er aangesloten wordt op netwerken die er al zijn en samengewerkt wordt. DumDum haalt de mensen waar nodig op vanaf huis. De aanpak in Rotterdam-Zuid was succesvol en goed om dit idee nog verder door te ontwikkelen. Er zijn kansen om op meer plekken deze camper in te zetten en te kijken hoe de ontmoeting tussen mensen door de inzet van deze camper meer structureel kan worden.

2. Het **Beweegpad** in Hoogeveen is een sociale beweegroute voor jong en oud. Er wordt gebruik gemaakt van alles wat aanwezig is langs de route. Dit is een buurtroute die het bewegen en de openbare ruimte combineert voor verschillende doelgroepen. De jury nomineert het Beweegpad, omdat het makkelijk op andere plekken te realiseren is en het ontwikkelen van een Beweegpad samen met de bewoners ook sociale cohesie oplevert. Dit BeweegPad is met veel verschillende partijen en bewoners gerealiseerd. Een inspirerend voorbeeld voor hoe ook andere gemeenten samen met de bewoners aan de slag kunnen gaan. De doorontwikkeling van het beweegpad biedt kansen om aan te sluiten op andere netwerken in de stad.

3. **Park Kokkebogaard** in Nieuwegein is een park geworden met veel mogelijkheden tot ontmoeting zoals een sportplein, een speeltuin voor kinderen en een moestuin. Dit zijn maar een paar dingen van wat er allemaal gebeurt. De vakjury vindt het zelfbeheer en hoe de bewoners creatief met de eigen omgeving zijn omgegaan, heel bijzonder. Er zijn allemaal voorzieningen aan elkaar gekoppeld en er is rekening gehouden met de behoefte van verschillende doelgroepen. Dit initiatief biedt de kans om de gemeenschap inclusief te maken. Groen wordt gebruikt als middel voor ontmoeting. Een inspirerend voorbeeld hoe bewoners zich zelf kunnen organiseren en daarbij gebruik maken van de openbare ruimte.

Bij de inzending van Park Kokkebogaard heeft Hans Adriani als jury voorzitter zich onthouden van stem en advies bij de nominatie. Dit vanwege zijn voormalige betrokkenheid in Nieuwegein.

De winnaar

Na een pitch op 3 oktober 2022 door elk van de genomineerden tijdens het Seminar Buurtroutes – plekken voor ontmoeting bij De Deur in Arnhem, heeft de jury besloten dat de juryprijs van de ZorgSaamWonen Award 2022 gaat naar: DumDum. Een leuke vorm van buurthuis op wielen, die naar je toekomt en flexibel is. Het is niet alleen we komen naar je toe, maar ook de nostalgische sfeer die makkelijk verbinding legt. Veel verschillende organisaties zijn betrokken, waarmee er verbinding is tussen formeel en informeel. Aansprekend was het voorbeeld hoe een toevallige ontmoeting van een vrouw met DumDum, uiteindelijk leidt tot passende zorg voor zowel haar man als voor haar.

Van harte gelukgewenst!

De prijsvraag is een initiatief van ZorgSaamWonen, met ondersteuning van het ministerie van VWS/Een tegen Eenzaamheid, OranjeFonds, Woonzorg Nederland en de gemeente Rotterdam.